

WS - viesti

Outilaisille ja Smolanderueille

2024

Voutilaisten-Smolanderien sukuseura r.y.

Sposti: info@ws-sukuseura.fi

Kotisivu: www.ws-sukuseura.fi

Facebook: hakusanalla ws-suku

Puheenjohtaja: Teuvo Voutilainen, Anaskintie 33, 71200 Tuusniemi, 0400-346 797

Sihteeri: Marita Parviainen, Peltokuja 7, 71160 Riistavesi, puh. 044-5928 697

Pankki: Valkeakosken Osuuspankki, FI13 5494 0920 0645 34, BIC OKOYFIHH

WS-wiesti

Julkaisija: Voutilaisten-Smolanderien sukuseura r.y.

Toimittajat ja taitto: Marita ja Mikko Parviainen

Paino: Monetra Oulu Oy, Kuopio

Sisälllys:

Puheenjohtajan tervehdys

Tapahtumia vuoden varrelta

Pikkujoulu Varkauden teatterissa – Baskervillen koira

Vuosikokous Parolan panssarimuseolla

Rantakalaa ja nokipannukahvit Seinävuoren Rotkolaaksossa Tuusniemellä

Monologi Telkkämäen emännästä Charlotta Voutilaisesta

Suunnitelmissa – tulevat tapahtumat

Runoja

Vanhoista lehdistä poimittua

Smolander-Paasivirta petosjuttu

Haltille Norjan kautta?

Koti (katkelma Aino Grundströmin kirjoituksesta Röykkylä vuodelta 1976)

Jäsenasiaa

Kirjoituskilpailu

Kansikuva: Ensimmäinen sukukokous Maaningalla 1950 (sukuseuran arkisto)

Kuvat: Marita ja Mikko Parviainen (ellei toisin mainita)

Puheenjohtajan tervehdys

Hyvät sukulaiset!

Syksy on jälleen saapunut ja luonto valmistautuu hiljalleen talven lepoon. Tämä vuodenaika tuo mukanaan raikkaan ilman, värikkäät lehdet ja hetken pysähtymisen arjen kiireiden keskellä. Toivon, että olette voineet nauttia kesästä, levätä ja viettää aikaa läheistenne kanssa.

Kulunut vuosi on ollut minulle ensimmäinen täysi vuosi puheenjohtajana, mutta sukuseuran toiminta mielestäni on jatkunut vahvana. Olemme pyrkineet ylläpitämään yhteydenpidon tärkeyttä ja perinteitä, vaalien sukujuuriamme ja niiden merkitystä meille kaikille.

Haluan muistuttaa teitä myös tulevista tapahtumista ja tilaisuuksista, joissa toivottavasti pääsemme jälleen kokoontumaan yhteen. Vaikka ajat muuttuvat, sukumme perinteet ja yhteenkuuluvuus säilyvät vahvoina, nämä ovat sukuseuramme vahvuuden pilareina.

Toivotan teille kaikille hyvää syksyä ja valoisa loppuvuotta! Pidetään yhteyttä ja muistetaan, että yhdessä olemme vahvempia.

Lämpimin terveisin,

Teuvo

TAPAHTUMIA VUODEN VARRELTA

Pikkujoulu Varkaudessa

Vietimme pikkujoulua 1.12. Varkauden kaupunginteatterissa. Esityksenä oli klassikkoseikkailu Baskervillen koira. Tarina oli muutettu hilpeäksi seikkailuksi, joka nauratti enemmän kuin pelotti. Näytöksen jälkeen ruokailimme ravintola Kaks Ruusussa. Järjestelyistä vastasivat Hilikka ja Risto Smolander.

Vuosikokous Parolassa 27.4.

Kokouksessa puhetta johti Erkki Voutilainen ja käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Hallituksessa jatkavat entiset henkilöt.

Parolan Panssarimuseo

Teksti ja kuvat: Mikko Parviainen

Vuosikokouksemme pidettiin keväällä Parolan panssarimuseolla veteraanipäivänä. Takatalvikin hellitti sopivasti ja nautimme keväisestä säästä. Saimme panssarikillasta erittäin asiantuntevan oppaan Rainer Syrjälän. Hän oli tehnyt koko työuransa panssareiden parissa ja jatkanut sitten panssarikillassa. Tarinaa ja asiantuntemusta riitti parituntisen kierroksen ajaksi. Museo koostuu kahdesta sisähallista ja kahdesta ulkokatoksesta sekä erillisestä panssarintorjuntaan keskittyvästä salista. Ensimmäinen sisähalli kertoo panssareiden alkuhistorian ja sotiemme ajan ja toisessa hallissa taas on esillä kalustoa kylmän sodan ajalta nykypäivään. Ulkokatoksissa on panssareita aikajärjestyksessä ja erikoisuutena ulkona on sota-ajan panssarijuna.

Panssarivaunut sotatoimiin ilmestyivät varsinaisesti ensimmäisessä maailmansodassa (1914-1918) ja silloin niitä alettiin kutsua myös tankeiksi. Itsenäistyneeseen Suomeen ensimmäiset panssarit ostettiin vuonna 1919. Ne olivat ranskalaisia Renault-vaunuja (FT-17). Kaikkiaan näitä panssareita hankittiin 32 kappaletta. Museon ensimmäisessä salissa oli heti näytiltä tällainen. Erikoisuus siinä oli taakse asetettu ”siipi”, mikä esti vaunun kaatumisen selälleen jyrkässä nousussa. Renaulteja ei Suomessa käytetty taisteluissa. Vaunut olivat jo vanhentuneita toiseen maailmansotaan tullessa. Talvisodan sytyttyä Renaultit kaivettiin paikoilleen tulipesäkkeiksi Karjalan kannakselle. Suurin osa niistä menetettiin viholliselle sodan aikana.

Panssarivaunut kehittyivät huimasti 1930-luvulla ja sitten maailmansodan aikana. Varsinkin Neuvostoliitto ja natsi-Saksa keskittyivät panssariaseen kehittämiseen. Talvisodan kynnyksellä Suomeen ostettiin englantilaisia Vickers-vaunuja 1938. Sodan alkaessa meillä oli niitä 10 kappaletta. Säästöyistä niihin ei samalla hankittu tykkeitä, vaan ne varustettiin tilapäisellä aseistuksella. Taistelutoimiin Vickersit pääsivät talvisodan lopulla ja tämä sodan ainut ja ensimmäinen suomalaisten panssarihyökkäys epäonnistui pahoin. Venäläisten murrettua

suomalaisten puolustuslinjan Kannaksella panssarivaunujen oli tehtävä vastahyökkäys 26. helmikuuta. Kolmestatoista vaunusta viisi hyytyi jo matkalla taisteluun kovassa pakkasessa ja hyökkäyksen alkaessa kahta vaunua ei saatu käynnistymään. Kun oma tykistö ampui vielä keskityksen liian lyhyeksi jalkaväki ei lähtenytäkään tukemaan panssareita. Panssareissa ei ollut mitään viestintävälineitä, eivätkä ne pystyneet toimimaan yhdessä. Venäläisten oli helppo tuhota yksittäiset vaunut. Vain yksi suomalaisten vaunuista säästy.

Jatkosodassa suomalaisilla oli käytössä Vickersien lisäksi venäläistä sotasaaliskalusto (sotkia ja muutama Klim) ja saksalaisia panssareita. Museon näyttelyn suurin ja varmaan eniten kuvattu panssarivaunu on saksalaisten "kuningastiikeri". Niitä ei Suomessa nähty. Hitlerin haaveena oli luoda voittamaton ja mahdollisimman suuri panssarivaunu. Painoa tällä järkäleellä oli lähes 70 tonnia. Niitä alettiin valmistaa vuodesta 1942 alkaen ja sodan päättymiseen mennessä niitä oli valmistunut vajaat 500 kappaletta. Kuningastiikeri oli yksi toisen maailmansodan tehokkaimmista ja pelätymmistä panssarivaunuista. Suuren kokonsa vuoksi vaunulla oli myös lukuisia teknisiä ongelmia.

Toisen maailmansodan jälkeiseltä ajalta museosta jäi mieleen rauhanturvaajien käyttämiä ajoneuvoja ja itäsaksalaista alkuperää olevat Leopard-vaunut.

Kun panssarivaunut kehittyivät, tarvittiin niitä vastaan myös puolustusaseita. Viimeinen sali tarjosi katsauksen tähän. Siellä oli esillä panssarintorjuntatykkien lisäksi aseita polttopulloista, panssarinyrkkien ja sinkojen kautta ohjuksiin.

Kuningastiikeriäkin suosituampi vetonaula museossa saattaa olla suomalainen jatkosodan aikainen rynnäkkötykki BT-42. Se rakennettiin venäläisen sotasaalistankin alustalle ja siihen laitettiin englantilainen haupitsi aseeksi. Vaunu oli hyvin epäluotettava ja vanhanaikainen. Sodan jälkeen nämä vaunut romutettiin, paitsi yksi, joka on museon ulkokatoksessa. Syy tykin suosioon on japanilaisessa anime-sarjassa "girls and tanks". Se ilmestyi Japanissa 2010-luvulla ja siinä tyttölukiot urheilevat käymällä keskenään panssarisotaa. Sodan panssarit muistuttavat BT-42 rynnäkkötykkiä. Ainakin kaikki japanilaiset turistit ja animeharrastajat kuvauttavat itsensä vaunun

edessä. Onpa vaunun edessä vihitty ainakin yksi japanilainen nuoripari avioliittoon. Tykin ansiosta on museo saanut myös lahjoituksia Japanista.

Parolan panssarimuseo antaa oivan katsauksen panssariaseen noin satavuotiseen historiaan. Pitkä matka on tultu renaulteista nykyisiin paseihin.

Rantakalaa Seinävuoren Rotkolaaksossa Tuusniemellä 27.7.

Retkipaikka.fi -sivusto kertoo:

Seinävuoren Rotkolaakso on jylhä luontoelämys, joka on ehdottomasti näkemisen ja kokemisen arvoinen. Kallionhalkeama on syntynyt alkujaan 1800–1900 miljoonaa vuotta sitten, kun peruskalliossa tapahtui siirros ja siitä jäi merkiksi ruhjelaakso.

Siitä alkoi monivaiheinen muodonmuutos ja nykyisen asunsa rotko sai viimeisimmän jääkauden aikana 10 000–12 000 vuotta sitten. Jääkauden aikaisen joen pohjalle muovautunut rotko on noin puoli kilometriä pitkä, 20–40 metriä leveä ja korkeimmalla kohdallaan jopa 25 metriä syvä.

Rotkolaakson ympäri kiertää noin 2,5 kilometrin pituinen retkeilyreitti. Jos pidempää vaellusta mielii, pääsee siitä Mäkimajan ja Ahvenlammen laavujen kautta myös Kaavinkoskelle. Tuolle reitille tulee mittaa 20 kilometriä. Polkujen kulumisen perusteella harva on eksynyt rotkon pohjalle, josta paikan jylhyys tulee ihan eri tavalla näkyviin.

Muinainen maanjäristys on ruhjonut kalliosta irti lohkaraita ja kiviä, jotka ovat edelleen nähtävissä rotkon pohjalla, joskin sammaleiden peittäminä. Syvyyksissä kulkee myös sahi eli kivien alla piilossa kulkeva puro. Kätköissä se solisee Isosta Seinälammesta Pieneen Seinälampeen. Rotkon pystysuorat seinämät tarjoavat suojaa ja ne ovatkin korppien pesimäpaikkoja. Talvella noita jylhiä jyrkänteitä koristavat paannejää ja jääpuikot.

Rotkolaakson retkeilyyn on panostettu. Sieltä löytyvät iso parkkipaikka, kota ja laavu, esteetön näköalatasanne ja laituri, opastustaulut, puuliiteri sekä huussi.

Tapahtumasta vastasivat ja kokkeina häärivät Teuvo Voutilainen sekä Hannu ja Eero Smolander.

Mukaan saatiin 14 sukulaista. Päivä oli helteinen, jonka vuoksi kukaan ei lähtenyt kiertämään retkeilyreittiä. Ruokaillessa ja nokipannukahveja nauttiessa oli hyvää aikaa jutella ja kertoa kuulumisia.

Rotkolaakson rantakala

5 killoa Juojärven muikkuja

vettä tarpeen mukkaan

½ killoa voeta

valamiiks keetyt potaatit

sipulia, maustepippuria ja suoloo

Keitetään kalat kypsäksi ja naatitaan ruisleivän kanssa hyvässä seurassa.

Monologi Telkkämäen emännästä Charlotta Voutilaisesta

Kuva: Mervi Eskelinen

Näyttelijä, käsikirjoittaja ja yhteisötaiteilija Kati Ahmaharju piti kesällä kolme monologia kaavilaisista emännistä Telkkämäen kaskiperinnetilalla. Ajallisesti monologit kattoivat noin 100 vuotta koillisavolaista elämää. Ajanjaksoon mahtuu sekä kasken polttoa, että EU-maataloutta.

Monologeissa käsitellään arjen elämää tiloilla, iloja, suruja sekä kunakin aikana käytössä olleita menetelmiä, sanontoja, loitsuja ja taikoja. Monologiin sisällytetty vanhat loitsut ja sanonnat on kerätty Kaavilta ja tallennettu Suomalaisen kirjallisuuden seuran kokoelmaan.

Ensimmäinen monologi kertoi Telkkämäen emännästä Charlotta Voutilaisesta. Hän syntyi 1864 Kaavilla ja meni naimisiin Juho

Mustosen kanssa. Charlotta kuoli vuonna 1922 (esitetty sukukirjan taulussa 27). Muiden monologiain aiheena olivat Suo-ojan emäntä Aino Tiilikainen ja Paavolan emäntä Eila Räsänen.

Kuvassa Kati Paavolan emäntänä.

Charlotan tarina vielä kuultavissa pikkujoulussamme la 30.11. Tervetuloa!

SUUNNITELMISSA – TULEVAT TAPAHTUMAT

Pikkujoulu lauantaina 30.11.2024 klo 13.00

Paikka: Lounas-Salonki, Kasarmikatu 12, 70110 Kuopio

Kuva: Mervi Eskelinen

Ohjelmassa Kati Ahmaharjun monologi Charlotta Voutilaisesta (katso juttu Katista ja Charlotasta edellinen sivu), jonka jälkeen jouluateria ja mukavaa yhdessäoloa.

Ilmoittautuminen (myös erityisruokavalio) **11.11.2024 mennessä:**
info@ws-sukuseura.fi tai puh. 044 5928 697/Marita (myös txt-viestit).

Maksu 36€/henkilö (sis.esityksen ja jouluaterian) **11.11.2024 mennessä tilille:**
Voutilaiden-Smolanderien sukuseura
FI13 5494 0920 0645 34
Viesti: Pikkujoulu ja osallistujan/osallistujien nimet

Vuosikokous 2025

Suunniteltu pidettäväksi Jyväskylässä huhtikuussa. Lisätietoja kevään jäsenkirjeessä ja kotisivuilla.

Risteilymatka Ahvenanmaalle 6.-8.6.2025

Parviaisten sukuseuralla on suunnitelmissa matka Ahvenanmaalle. Matkalle toivotaan myös WS-sukuseuralaisia.

Alustava aikataulu:

- Perjantai 6.6.2025
 - bussikuljetus Kuopiosta Tampereen kautta Turkuun, jossa yöpyminen
- Lauantai 7.6.2025
 - bussi Naantaliin ja risteily Ahvenanmaalle
 - yöpyminen Maarianhaminassa
- Sunnuntai 8.6.2025
 - vierailut bussilla Ahvenanmaan nähtävyyksille
 - illalla paluu Naantaliin ja bussikuljetus takaisin Kuopioon

Lisätietoja kevään jäsenkirjeessä ja kotisivuilla.

RUNOJA – Ulla-Maija Voutilainen

Ystävän päivää

Ystävä tulee vastaan
heittää hymyn,
ystävä soittaa, viestittää,
nauraa, lohduttaa.
Ystävä kulkee kanssasi
palan elämäsi matkaa,
yhdessä puhutte ja
yhdessä hiljaa ymmärrätte
ja ääneti haikailette.
katseesta tietää kysymyksen,
annatkin jo vastauksen.
Tässä ystävyys salaisuus.

Tartu hetkeen

Tartu ohikiitaviin nopeisiin hetkiin
muistorikkaisiin, pakahduttavan suloihin.
Lämpöisen kesän väreilevään hyväilyyn,
näe marjat, niin siniset, niin punaiset.
Lintujen laulu – kukkien kanssa silmätysten.
Hetket kauneudelle, hetket tanssille.
Elämän huumaavimmat tuoksut.
Ei sanoja – vaan tunne.
Lapsen hymy ja nauravat silmät,
itku ja hellät lohdutukset.
Kaipaus, kipu, joka koskettaa.
Tartu hetkiin, ihaniin, myös viiltäviin.
Tallenna sieluusi – hetket.

Odotan kesää

Aurinko paistaa kulta säteillään
kevät päivääni piristää ja
aivan siinä silmäni alla
kukat loistonsa hyppää,
sydän ihanasti sykähtää.

Mikä on tämä onnellisuuden tila,
joka pikkusormensa ympäri pyöräyttää?
Sen olet kokonaan
se on kevättä.

SUKUTUOTTEET – ITSELLE TAI LAHJAKSI

Riipus WS-logolla, hopeinen, 45cm / 50cm ketjulla		60€
Korvakorut WS-logolla, hopeinen, riippuvat / nappi		60€
Sukukirja		60€
Isännänviiri		110€
Pöytästandaari		50€
Lippis, WS-logolla		15€
Kylpypyyhe		20€
T-paita, WS-logolla		10€
Ruokaservetti	10kpl	3,50€
Kahviservetti	10kpl	3€
Anno Domini -kirjanen	1kpl	5€
Olavinlinna-adressi kuorineen		1,50€

Tilaukset: info@ws-sukuseura.fi tai puh. 044 5928 697 / Marita

VANHOISTA LEHDISTÄ POIMITTUA

Savon Sanomat 22.10.1932

TAPATURMA HEINÄVEDELLÄ – MIES JÄÄNYT KAATUVAN PUUN RUHJOTTAVAKSI

Viime sunnuntaina sattui Heinäveden Sompasaarella tapaturma. Työmies Matti Voutilainen oli mainittuna päivänä klo 17 aikaan kaatamassa puita asuntonsa läheisyydessä sijaitsevassa metsässä. Hänen kaataessaan muuatta puuta sattui se jäämään toisen puun varaan riippumaan. Tällöin ryhtyi Voutilainen lykkäämään puuta irrottaakseen sen. Tulos tästä olikin, että puu alkoi painua maata kohti, mutta samalla sattui myös puunkaatajan jalka livettämään ja hän jäi kaatuvan puunrungon ja kallion väliin. Kaaduttuaan vieri puun tyvi pois Voutilaisen päältä, mutta oli se jo sitä ennen ruhjonut hänen selkensä siksi pahoin, ettei hän päässyt liikkumaan. Loukkaantunut, jonka alaraajat halvaantuivat kokonaan, kuljetettiin keskiviikkona Savonlinnan sairaalaan hoidettavaksi. Häneltä on todennäköisesti katkennut selkäranka, josta on aiheutunut jalkojen halvaantuminen.

Matti Voutilainen on 33-vuotias ja suuren perheen isä.

Savo Sanomat 10.9.1936

PÄSSI PUSKENUT TYTTÖSEN KUOLIAAKSI

Joitakin päiviä sitten lähti Kantelahdessa tilallisen Veikko Voutilaisen 7:llä ikävuodella oleva Esteri niminen tyttönen käymään naapurissa asialla. Kun tytär ei alkanut kuulua palaavaksi, lähdettiin häntä hakemaan ja tavattiin tällöin tiellä verissään pääluu murtuneena kuolleen. Tyttönen oli tullut kulkemaan metsä läpi, jossa oli laitumella toisella ikävuodella oleva pässi. Pässi oli pihassa käydessään tottunut saamaan tyttöseltä jotakin palaa. Mutta kun tyttösellä ei sattunut olemaan pässille tällä kertaa mitään annettavaa kimpaantui se nähtävästi siitä ja teki tämän pyöristytävän teon. Pässissä ei ole aikaisemmin havaittu suurempia vihaisuuden merkkejä.

Kainuun Sanomat 6.9.1934

HAULIKKO PUTOSI PENKILLE JA LAUKESI – PANOS OSUI 5-VUOTIAAN TYTÖN KASVOIHIN. HÄN KUOLI HETI. VIERSSÄ OLLUT 4-VUOTIAS POIKA HAAVOITTUI

Viime torstaina klo 6 aikaan aamulla tapahtui Polvijärven Sotkumassa harvinainen tapaturma. Maanviljelijä V. Voutilainen oli ollut keskiviikko iltana metsästävässä ja tultuaan myöhään kotiinsa oli hän pannut haulikkonsa, jonka toinen piippu oli panostettu, tuvan seinässä olevaan naukaan. Kun seuraavana aamuna talon 7-vuotias tytär Lempi meni ulos ja voimakkaasti paiskasi oven takanaan kiinni, putosi haulikko ensin penkille ja siitä lattialle laueten lattiaan kolahtaessaan. Panos osui lattialla makaavan 5-vuotiaan Toini nimisen tyttösen kasvoihin ja kuoli tyttönen heti. Tytön rinnalla makasi lattialla tämän 4-vuotis veli Väinö, joka myös haavoittui ammuksen hauleista, mutta lievästi. Lapset olivat onnettomuuden sattuessa yksin kotona. Neljäs kotona olleista lapsista istui asean lauetessa pöydän ääressä lukemassa.

SMOLANDER-PAASIVIRTA PETOSJUTTU

Mitä tapahtui Pekka Smolanderille Näsijärvellä 1910?

Vanhoja lehtiä selaillessa kiinnitti huomiota ns. Smolander-Paasivirta petosjuttu vuodelta 1910. Tapauksessa oli kaikki hyvän dekkarin ainekset, petoksia, valheita, itsemurha ja mahdollisesti murha.

Liikemiehillä Pekka Smolander ja Viktor Paasivirta oli isot henkivakuutukset. Yhdessä muutaman muun miehen kanssa tehtiin suunnitelma, jonka mukaan Smolanderin ja Paasivirran piti hukkaa metsästysretkeltä palattaessa Näsijärvellä. Smolanderin tuli pudota veneestä ja Paasivirta hyppää tätä pelastamaan. Molemmat kuitenkin hukkuisivat ja seurue palaisi sitten Tampereelle suru-uutinen mukanaan. Näin tapahtuikin. Smolander ja Paasivirta eivät palanneet metsästysretkeltä.

Viranomaisten epäluulot kuitenkin heräsivät ja asiaa alettiin tutkimaan. Mukana olleet rakennusmestari B Hällström ja isännöitsijä R Toivanen sekä pari muuta henkilöä pidätettiin ja tuotiin kuulusteltaviksi. Pidätettyjen kertomuksista muodostui vähitellen uusi tarina. Sen mukaan Paasivirta vaihtoi veneessä itselleen uudet vaatteet ja laskettiin rantaan Näsijärven itärannalle. Aikomus oli sitten mennä ilmoittamaan Paasivirran hukkuneen. Kuulusteltavien mukaan Smolander oli tässä vaiheessa vielä veneessä, josta kuitenkin kohta putosi ja hukkui. Tämän jälkeen matka jatkui, mutta veneen moottori kuumeni ja se sammui, jouduttiin tuuliajolle. Vasta veneen ajaututtua rantaan miehet saivat kyydin Tampereelle. Pelattiinko näin aikaa Paasivirralle ja mikä oli Smolanderin kohtalo jäi epäselväksi.

Syksyn aikana liikkui monenlaisia huhuja miesten katoamisesta. Välillä heidät oli jopa nähty Etelä-Amerikassa. Smolanderin epäiltiin myös piileksivän Tampereen lähistöllä, koska heidän asuntoonsa tehtiin kummallinen murtovarkaus. Sieltä varastettiin mm. Smolanderin talvipalton.

Paasivirta ainakin pääsi Tanskaan Kööpenhaminaan ja hänelle toimitettiin sinne Suomesta rahaa. Rahalähetyksen sinne vei vakuutusasiamies Lindfors. Myöhemmin hän tunnisti nähneensä siellä Paasivirran.

Tässä vaiheessa viranomaiset tutkivat Tampereen sähkölennätin konttoriin tulleet sanomat ja sieltä löytyi Paasivirralla Toivoselle Kööpenhaminasta tullut viesti, jossa Paasivirta pyysi toimittamaan hänelle rahaa. Nyt Suomen poliisista otettiin yhteyttä Tanskan poliisiin ja lähetettiin sinne Paasivirran tuntomerkit. Tanskalaiset löysivätkin Paasivirran ja hänet pidätettiin marraskuun lopulla. Suomeen Paasivirtaa ei kuitenkaan saatu, sillä hän teki itsemurhan Kööpenhaminan poliisikamarilla ampumalla itseään päähän.

Oikeus tuomitsi tapaukseen syylliset petoksesta. Hällström sai 5 vuotta ja R Toivanen 4 vuotta kuritushuonetta. Pienemmillä tuomioilla selvisivät kansakoulunopettaja Urho Toivanen (6 kuukautta vankeutta) ja Lindfors (2 kuukautta vankeutta)

Tapaus poiki myös runsaasti lehtikirjoituksia, varsinkin vasemmistolehdistä. Niissä syylliset olivat herrasväkeä ja ihmeteltiin suomalaisten liikemiesten heikkoa moraalaa.

Pekka Smolanderin kohtalo jäi epäselväksi, todennäköisesti hän hukkui Näsijärveen.

(Pekka Evert Smolander s. 12.12.1878 Nilsinä, mainitaan sukukirjassa taulussa 1793)

HALTILLE NORJAN KAUTTA?

Viimesyksyinen sukuseuran ruskaretki Lappiin sytytti aikansa sammuksissa olleen lapinkuumeen. Kun huonokuntoisena ja kipeillä jaloilla pystyi patikoimaan parikymmentä kilometriä päivässä ja kiipeämään Pallaksen Taivaskerolle, esitimme vähän pilanpäiten, että mitä seuraavaksi. Taisi tulla siinä ääneen mainittua, että Haltin huipulle.

Kevättalvella sitten ajatus tuli uudestaan mieleen ja aloimme tutkia netin ihmeellistä maailmaa. Suomen puolelta Haltille pitäisi lähteä Kilpisjärveltä ja matkaa olisi 55 km. Tämä ei onnistuisi. Norjan puolelta lähimmältä parkkipaikalta, Gualasjärveltä, matkaa Norjan Haltille olisi 6 km ja siitä 2 km Suomen Haltille. Tällaisen retken pystyisi päivässä tekemään. Netissä eniten varoiteltiin huonosta tiestä Gualasjärvelle.

Vuokrasimme Kuopiosta asuntoauton ja läksimme elokuussa kohti Pohjois-Norjaa. Mukaan tuli myös Maritan poika Mikko. Harjoitteluluontoisesti kiipesimme menomatalla Kilpisjärven Saanalle.

Sitten alkoi varsinainen seikkailu. Gualasjärven tie ei ollut niin huonokuntoinen kuin nettikirjoituksissa annettiin ymmärtää. Mutta pelottava se oli, varsinkin matkailuautolla ajaa. Lyhyellä matkalla tie nousee merenpinnan tasosta yli seitsemäänsataan metriin ja se on kapea ja täynnä serpentiinimutkia. Henkilöautojen on siellä mahdollista ohittaa toisensa, mutta ei matkailuautojen. Mutkissa ei auttanut muu kuin toivoa, ettei ketään tule vastaan ja auto vetää mäen päälle. Kaiken lisäksi auton vieressä avautui jyrkkä rinne rotkoon. Maritan kускаamana onnistuimme kuitenkin pääsemään Gualasjärvelle. Siellä parkkipaikalla oli pari autoa ja moottoripyöriä.

Säät eivät meitä suosineet. Koko Norjassa olo ajan tuuli oli kovaa ja vähän väliä satoi ja vuorten huiput olivat yleensä pilvien peitossa. Yöllä tuuli heilutti parkkipaikalla jopa 3500 kg painosta asuntoautoa. Aamukahvilla teltoissa nukkuneet motoristit kertoivat, että miltä tuntui, kun pelkäsi koko ajan teltan lähtevän lentoon.

Kuva: Mikko Kauppinen

Reittiä Haltille ei ole merkitty karttoihin. Sieltä täältä saattoi löytää kivistä punaisen maalitiplän ja paikoin oli kasattu kiviä osoittamaan oikeaa suuntaa. Gualasjärvellä ei puhelimiin ollut kenttää, joten niistä ei ollut alkumatkalla hyötyä. Vasta lähellä tunturin huippua puhelimilla voi paikantaa itsensä. Kartta ja kompassi olivat todella tarpeen.

Ensimmäinen vajaa kilometri oli helppoa tavallista polkua. Mutta sitten se alkoi. Lähes koko loppumatka oli erilaista rakkakivikko. Siinä ei voinut puhua vaeltamisesta, se oli varovaista nousua ja kiveltä kivelle astelua, jopa vaarallista. Muutama kaatuminen tapahtui, joista selvittiin mustelmilla ja kivuilla. Myöhemmin kotona paljastui kämmenluun murtuma.

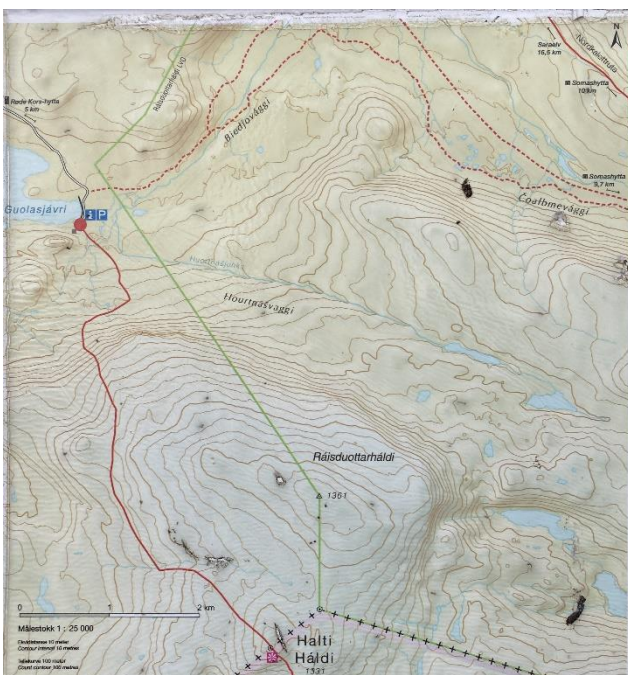

Norjan Haltin huipulle tultaessa satoi vaakatasossa ja näkyvyys oli muutamassa kymmenessä metrissä. Päätimme kääntyä takaisin ja jättää Suomen Haltin valloitus. Matkaa sinne olisi ollut vielä kaksi kilometriä. Kuuteen kilometriin olimme saaneet kulumaan aikaa yli viisi tuntia.

Paluumatka alaspäin ei ollut sen helpompaa. Jyrkimmissä paikoissa piti laskeutua takaperin koko ajan käsillä tukien hakien.

Piipahtaminen Norjan Haltilla kesti meiltä yli kymmenen tuntia, mutta hengissä selvitettiin. Jos joku tulevaisuudessa kysyy lähdetäänkö Haltille, vastaus voi olla: "Kyllä, mutta helikopterilla".

Norjan Halti (Ráisduottarháldi) 1361 metriä

Suomen Halti 1317 metriä

KOTI (katkelma Aino Grundströmin kirjoituksesta Röykkylä vuodelta 1976)

Meillä on oma koti. Ihan oma, missä ei ole ketään muita kuin me. Ja omat kamarimme ja oma pirtti. Täällä on hyvä ja lämmin olla. Yhtenä päivänä teki kiltti isä meille lapsille ihan oman pöydän. Se oli matalampi ja pienempi kuin se meidän iso pöytä. Sitten meidän ei tarvinnut syödä siinä isolla pöydällä, vaan me istuimme pienillä tuoleilla sen pienen pöydän ääressä ja söimme. Sinä päivänä antoi äiti meille kaikille leipämurua ja se maistui paremmalle kuin koskaan ennen, kun me saimme syödä sen oman pienen pöydän ääressä.

Yhtenä päivänä me istuimme sen pöydän ääressä ja leikimme jokainen jotakin ja lauloimme samalla: ”Maan korvessa kulkevi lapsosen tie...”

- Siitä tietää, että alkaa tulla ilta, kun äiti panee lamppuun tulen, sanoi Jorma, joka istui pöydän ääressä ja yritti tavata. Hän tavasi: Uu-si Su-su

- Niin, kun hämy tulee huoneeseen.

- Äiti, miksi siinä lampussa on niin isokuoppa?

- Että valo ei menisi kattoon, vaan tulisi alaspäin, selitti äiti meille.

- Siinä on vain vähän öljyä. Isä sanoi, että siihen mahtuu kokonainen litra.

- Niin mahtuu, mutta isä saa täyttää sen, kun tulee työstä.

”On pimeä korpi ja kivinen tie ja useinpa käytävä liukaskin lie...”

- Nyt tulee pimeä niin aikaisin.

- Niin tulee, sanoi äiti. Pian saammekin ruveta odottamaan joulua.

- Siitä tietää, että on lauantai, kun koti haisee niin hyvältä, sanoi Ennu, joka istui pöydän toisella puolella ja piirsi kissaa. Ennu niin tykkää kissasta, vaikka meillä ei olekaan kissaa.

- Kun haisee hyvältä, niin tuoksuu, sanoi Jorma.

”Mä olen niin pienoinen...” lauloimme taas.

Me laulamme melkein aina. Valmakin osaa jo laulaa, vaikka on vasta kahden. Mutta Mikko ei vielä osaa. Valma ja Mikko leikkivät maton päällä. Äiti oli sen jo puistellut ja pannut sen odottelemaan, että koko lattia tulisi kuuratuksi. Nyt äidillä on kuuraamatta vielä pankon ympäriltä ja hän ryömi kontallaan ulko-oven edessä kuuraamassa siitä. Silloin ovi äkkiä avautuu ja sisään astuu korkean kynnyksen yli ihan vieras setä. Äiti pelästyy kauheasti, hyppää äkkiä ylös ja katsoo sitä setää silmät selällään pelästyksestä. Niin, kun luulee, että mikä setä se on. Mutta se setä vain nauraa ja sanoo: ”Mie tulit uusii asukkaita kassomaan.” Ei se ollutkaan mikään paha setä. Se oli kiltti, eikä sitä tarvinnut pelätä. Ja sitten äiti sanoi: ”Tulkhaa peremmälle istumhaan, olkaa hyvä!” Sitten se setä istui pitkän aikaa ja praatasi äidin kanssa ja katsoi meitä. Mutta isää se setä ei voinut katsoa, kun isä ei ollut vielä tullut työstä. Sitten se setä taputti Mikon päätä ja sanoi: ”Teillä on näin pieni mieskin.

- Se on Mikko, isän kaima, sanoi äiti.

- Toivotaan, että siust tulis vielä suuri mies, sanoi se setä.

Kun se setä meni pois, niin äiti kuurasi sen lattian loppuun ja sitten tuli isä kotiin töistä ja silloin oli jo ihan pimeä.

Meillä on kotona keskellä pirtin seinää iso uuni, missä on iso leivinuuni. Siihen on hyvä laittaa ruokaa ja kun siihen isoon uuniin panee tulen, niin koko koti on lämmin. Lauantaina on äiti paitanut piirakoita ja uunissa on Karjalanpaisti paistumassa, joka haisee niin hyvälle, että koko koti on hyvän hajuinen. Sitä me syömme sitten piirakoitten kanssa, kun olemme tulleet sanasta.

Sitten mentiin saunaan. Äiti pesi meidät kaikki ja isä kantoi meidät sisään vuorotellen, minutkin, vaikka olin jo iso tyttö. Mitenkähän se isä jaksoi. On niin hyvä olla, kun koti haisee lauantailla ja niin mekin haisimme, kun olimme olleet saunassa ja oli saatu puhtaat paidat. Äiti antoi aina pyhäksi meille puhtaat, sekä paidat että kläningit. Vastapestyt ja silitetyt. Siitä tietää, että on pyhä. Sellainen on meidän kotimme ja siellä on oikein hyvä olla.

Kun isä on työssä, laulaa äiti usein yhtä surullista laulua: ”Tuomionvirran reunalla, jonka juurella minä itkin, kun kultani lähti vieraille maille ja jätti mun tänne yksin.” Missähän se Tuomionvirta oikein on? Sitä minä en uskalla äidiltä kysyä. Onkohan äiti surullinen, kun laulaa sitä laulua... ON KAI!

UUDET JÄSENET

Paula Kuikka, Kuopio
Merja Seppä, Tampere
Marita Anttila, Kyrönlahti
Maija-Liisa Johansson, Ruotsi
Jaana Tuovinen, Vähäkyrö

POISNUKKUNEET

Rainer Grundström, Kauniainen
Eila Hirvonen, Helsinki
Raimo Voutilainen, Korja
Esko Voutilainen, Varkaus
Hannes Voutilainen, Lappeenranta

Kirjoituskilpailu

Sukuseura järjestää Voutilainen-Smolander aiheisen kirjoituskilpailun. Aihe on vapaa, esim. elämäkerrat, tarinat asuinpaikoista, harrastukset ja suvussa kerrotut jutut. Mukaan voi laittaa myös kuvia.

Kilpailuun voi osallistua enintään kahden sivun mittaisella kirjoituksella (noin 5000 merkkiä). Liitä mukaan nimesi ja yhteystietosi.

Kirjoitukset tulee toimittaa sukuseuran sihteerille 31.7.2025 mennessä:
Postitse: Marita Parviainen, Peltokuja 7, 71160 Riistavesi
S-posti: info@ws-sukuseura.fi

Sukuseuran hallitus valitsee parhaat kirjoitukset, jotka palkitaan sukutuotteillamme ja julkaistaan WS-Viesteissä (hallituksen jäsenet eivät voi osallistua kilpailuun).

Lähetäjä:
WS-Sukuseura ry
Anaskintie 33

Itella Green

71200 TUUSNIEMI

*Kiitos kuluneesta vuodesta ja
rauhaisaa Joulun odotusta!*